

De Stemming van 11 november 2018

Deze week zien we geen veranderingen in de peiling. Daarom een vergelijking met de scores van precies een jaar geleden (kort na het aantreden van het kabinet). Dan is goed te zien dat D66, CDA en VVD gemiddeld 5 zetels per partij hebben verloren. Die zetels zijn over vrijwel andere partijen verdeeld. Gemiddeld bijna 2 per partij.

Peiling Zetelverdeling

zetels	TK2017	12-11-2017	11-11-2018	Versch. t.o.v. vorig jaar	Versch met TK2017
VVD	33	28	24	-4	-9
PVV	20	16	19	3	-1
GroenLinks	14	14	16	2	2
PvdA	9	13	15	2	6
SP	14	13	14	1	
FvD	2	12	13	1	11
CDA	19	15	11	-4	-8
D66	19	17	10	-7	-9
Partij voor de Dieren	5	6	8	2	3
DENK	3	3	7	4	4
ChristenUnie	5	5	5		
50PLUS	4	5	5		1
SGP	3	3	3		
Totaal	150	150	150		
Coalitie	76	65	50	-15	-26

Deze week hebben we vragen gesteld over drie onderwerpen: kernenergiecentrales, kinderpardon en het oordeel over de straffen in Leeuwarden voor degenen die de A6 blokkeerden om te protesteren tegen Zwarte Piet te verhinderen. Hoewel die onderwerpen weinig met elkaar te maken lijken te hebben, zien we bij de verdeling van de beantwoording naar partij grote overeenkomsten. Tegelijk laat het zien hoe groot het verschil in beoordeling is tussen twee hoofdgroepen in onze samenleving t.a.v. deze drie onderwerpen. Een verschil dat steeds minder makkelijk lijkt te overbruggen. Maar waaruit ook steeds moeilijker solide meerderheden op te bouwen zijn noch in de samenleving, noch in de politiek. Immers de mening van de aanhang van de VVD en CDA verschilt fors van die van de aanhang van coalitiepartners D66 en ChristenUnie.

Als wij in Nederland hetzelfde politieke stelsel zouden hebben als in de VS met slechts slechts partijen, die vrijwel alle politieke posities innemen, dan zou de politieke tweespalt in Nederland net zo groot zijn als in de VS!

Oordeel over kinderpardon, uitspraak rechtbank Leeuwarden en uitbreiding kernenergiecentrales

percentages	Voor kinderpardon	Vindt straf goed/te licht	Tegen bouw kerncentrales
GroenLinks	89%	72%	70%
PvdA	77%	70%	76%
PvdD	73%	64%	56%
SP	67%	37%	64%
CU	68%	36%	59%
D66	63%	56%	40%
50PLUS	39%	10%	51%
CDA	27%	15%	30%
VVD	23%	20%	20%
PVV	9%	2%	35%
FvD	11%	3%	21%
Allen	44%	33%	41%

- Op de volgende pagina's wordt dieper ingegaan op deze drie onderwerpen.

Een vraag uit het onderzoek in 2006 is deze week herhaald. Of men voor het bouwen van nieuwe kernenergiecentrales in Nederland is. In die 12 jaar is er een lichte stijging van het aantal voorstanders te zien. Naar politieke partij zien we een min of meer overeenkomstig patroon. Bij kiezers van D66, GroenLinks en SP een stijging van 15 a 20%. Bij de PvdA zien we juist een daling.

Belangrijk bij deze tabel is om je te realiseren dat in 2003 VVD+CDA+PvdA bij elkaar 114 zetels behaalde en in 2017 nog maar 61!

Bent u voor het bouwen van nieuwe kernenergiecentrales in Nederland?

verticaal geperceenteerd	Allen	gestemd bij TK2003 - TK2017									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV*	50Plus
Ja, in 2006	40%	70%	52%	32%	11%	26%		16%		66%	
Ja, in 2018	46%	71%	59%	48%	25%	15%	23%	33%	78%	58%	46%

*) Bij de PVV is niet het stemgedrag 2003, maar de keuze van de kiezers voor Wilders bij het onderzoek in 2006 meegenomen.

De Nederlanders vinden in meerderheid dat de overheid beter in Windenergie kan investeren dan in Kernenergie. Ook hier zien we duidelijke verschillen tussen de kiezers van de diverse partijen.

Vindt u dat de Nederlandse regering beter in Windenergie kan investeren of beter in Kernenergie?

verticaal geperceenteerd	Allen	TK2017									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50Plus
Windenergie	51%	33%	43%	60%	83%	86%	82%	70%	21%	39%	61%
Kernenergie	34%	54%	41%	24%	9%	8%	14%	14%	72%	49%	26%
Weet niet/geen antwoord	15%	13%	16%	16%	9%	6%	4%	16%	7%	12%	13%
Totaal	100%	100%	100%	100%	101%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Het was ook interessant om te zien welk effect het item over dit onderwerp bij "Zondag met Lubach" had op de mening over nieuwe kernenergiecentrales in Nederland. Uit de onderstaande tabel is al goed op te maken wat de invloed van dit item op de kijkers van die uitzending had. Als ook nog rekening gehouden wordt met het feit dat de kijkers naar de uitzending verhoudingsgewijs meer D66- en GroenLinks kijkers hadden dan het gemiddelde is bij alle Nederlanders, dus gemiddeld negatiever tegenover kernenergie staan dan de gemiddelde Nederlander, dan kan vastgesteld worden dat bijna een kwart van de kijkers naar die uitzending hun standpunt over kernenergiecentrales gewijzigd hebben!

Bent u voor het bouwen van nieuwe kernenergiecentrales in Nederland?

verticaal geperceenteerd	Allen	Zag item bij Lubach	
		Wel gezien *	Niet gezien
Ja	45%	57%	43%
Nee	41%	28%	43%
Weet niet/geen antwoord	14%	15%	14%
Totaal	100%	100%	100%

*) oververtegenwoordiging van kiezers van D66 en Groen Links

Het kinderpardon is weer in de publiciteit gekomen door een documentaire van Tim Hofman. Bij de kiezers zien we op dit moment minder enthousiasme voor een kinderpardon dan in 2012, toen er tot dit pardon werd besloten. We zien hier een groot verschil tussen de kiezers van VVD, CDA, PVV en FvD en die van D66, GroenLinks, PvdA, PvdD en SP.

Bent u voor een kinderpardon?

percentages	Allen	TK2012 - TK2017									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50Plus
Ja, in 2012	61%	42%	58%	87%	91%	89%		86%		26%	
Ja, in 2018	44%	23%	27%	63%	89%	77%	73%	67%	11%	9%	39%

Degenen die tegen een kinderpardon zijn geven vooral de ouders de schuld van de situatie van de kinderen en degenen die voor een kinderpardon zijn, vooral de Nederlandse overheid.

Wie geeft u met name de schuld dat die kinderen in deze positie zitten?

verticaal geperceenteerd	Allen	TK2017									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50Plus
De ouders van die kinderen	61%	77%	80%	47%	17%	31%	26%	46%	75%	77%	79%
De Nederlandse overheid	48%	27%	40%	59%	84%	64%	61%	69%	38%	43%	44%
Weet niet/geen antwoord	7%	5%	6%	13%	10%	14%	20%	8%	2%	1%	0%
Totaal	116%	109%	126%	119%	111%	109%	107%	123%	115%	121%	123%

- zie volgende pagina

Ten slotte is gevraagd hoe men reageert op de uitspraak in Leeuwarden voor degenen die de weg blokkeerden om demonstranten tegen Zwarte Piet tegen te houden. Ook hier zien we die grote verschillen. Kiezers van D66, GroenLinks, PvdA en Partij voor de Dieren geven in (ruime) meerderheid aan de straf juist te vinden (of te licht). Kiezers van PVV, FVD, 50PLUS, SP, CDA en VVD vinden in meerderheid dat zij geen straf hadden moeten krijgen. Ook dit geeft de grote verdeeldheid in de samenleving aan over dit onderwerp.

Welke straf had de rechter afgelopen vrijdag moeten geven aan degenen die de weg blokkeerden voor demonstranten tegen Zwarte Piet in Dokkum?

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Allen	TK2017									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50Plus
Geen straf	48%	51%	66%	12%	8%	20%	12%	52%	81%	92%	76%
Een lagere straf dan deze	14%	23%	14%	27%	11%	7%	19%	7%	14%	4%	7%
Deze straf is de juiste	24%	16%	10%	44%	52%	52%	37%	28%	3%	0%	7%
Een zwaardere straf	9%	4%	5%	12%	20%	18%	27%	9%	0%	1%	3%
Weet niet/geen mening	5%	6%	5%	5%	9%	3%	5%	4%	2%	3%	7%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%